

HELSINKI-SEURA • HELSINGFORS-SAMFUNDET

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2015

Vuosi 2015 oli Helsinki-Seuran 81. toimintavuosi, jonka aikana yhdistys kiinnitti erityistä huomiota toimintansa nykyaikaistamiseen ja sosiaalisen median tuomien mahdollisuuksien selvittelyyn. Vuonna 1934 perustetun seuran tavoitteena on levittää tietämystä Helsingistä ja vaalia Helsingin kaupunkikulttuuria. Seuran kiinnostuksen kohteina ovat kaupungin menneisyys sekä nykypäivän ja tulevaisuuden kehittämiskysymykset. Seura pyrkii tarkastelemaan Helsinkiä arvokkaana kokonaisuutena, korostaen sen erityisasemaa maan pääkaupunkina.

Seura haluaa herättää keskustelua niin kaupunkisuunnittelusta kuin kaupunkikulttuuristakin. Keinoina ovat yhteydenotot päätöksentekijöihin ja virkamiehiin, kirjelmät ja osallistuminen julkiseen keskusteluun. Tavoitteena Seura toteuttaa julkaisemalla kirjallisuutta sekä järjestämällä esitelmä- ja muita yleisötilaisuuksia Helsingin historiasta ja kaupungin kehittymisen kannalta ajankohtaisista kysymyksistä. Lisäksi jäsenille järjestetään säännöllisesti tutustumiskäyntejä ja vierailuja.

Seura on jatkanut yhteydenpitoa tukholmalaisen sisarjärjestönsä Samfundet S:t Erikin kanssa, jonka yhteisöjäsen Helsinki-Seura on.

JÄSENTOIMINTA

Toimintavuoden 2015 aikana seura järjesti useita tapahtumia. Jäsenvierailuja eri kohteisiin oli yhdeksän, Syksyllä pidettiin kuusiosainen luentosarja Kansallisarkiston kanssa yhteistyössä. Jäsenkirje postitettiin viisi kertaa. Sähköpostiosoitteen ilmoittaneille kirje lähetettiin sähköpostitse. Heille lähetettiin myös 3 kertaa vuoden aikana tiedote muiden tahojen järjestämästä ohjelmasta, joka tuki aihepiiriltään seuran toiminta-ajatusta. Ruotsinkieliselle jäsenistölle laadittiin erillinen ruotsinkielinen jäsenkirje.

Tutustumiskäynnit

5.3. Keisarivierailut Helsingissä -luento

Vuoden ensimmäinen tapahtuma järjestettiin Empiresalissa Vanhalla Raatihuoneella. Teemana oli Venäjän viimeisen keisarin Nikolai II vierailu Helsinkiin tasan sata vuotta aiemmin, 10.maaliskuuta 1915. Luennoitsijana oli Romanov-sukua ja erityisesti viimeistä keisaria tutkinut Olli-Pekka Ihalainen. Luento oli kuulijoille maksuton.

9.3. Tutustumiskäynti Rautatieaseman hallintosiipeen

Edelliseen tapahtumaan liittyen järjestettiin harvinaislaatuinen mahdollisuus vierailla Helsingin rautatieaseman rakennuksessa ja tarkemmin keisarillisessa odotushuoneessa. Tutustuminen liittyi keisari Nikolai II:n vierailuun, koska keisari saapui Helsinkiin junalla kulkien yksityisen

odotustilan halki. VR on lisäksi ilmoittanut etsivänsä hallintosiivelle uutta käyttöä, joten jäsenistölle haluttiin suoda mahdollisuus nähdä rakennus vielä sen alkuperäisessä käytössä.

30.3. ”Leivos Helsingissä” -luento

Seura halusi kunnioittaa kaupungin kahvilakulttuuria ja kunnioitettavaan ikään ehtinyttä perinteistä Ekbergin kahvilaa iloisen tilaisuuden merkeissä. Tapahtumassa kuultiin ensin Maj-Len Ekbergin kertomus kahvilan satavuotisesta taipaleesta Bulevardin varren kiinteistössä. Itse kahvila on perustettu jo vuonna 1852. Tämän jälkeen FM Leea Lappalainen esitelmöi kahviloiden ja leivosten historiasta. Esityksen aikana yleisö nautti leivoksia ja kahvia. Seura maksoi osan kahviläkäynnin kuluista.

27.5. Vierailu Kansallisteatteriin

Helsinki-Seura järjesti jäsenvierailun teatterin kansallishenkiseen rakennukseen, joka valmistui keskellä ensimmäistä sortokautta vuonna 1902. Jäsenistöä opasti kaksi teatterin henkilökuntaan kuuluvaa opasta reilun tunnin mittaisella kiertokäynnillä. Yhdistys kustansi puolet vierailun kustannuksista eli oppaiden palkkioista.

3.6. Tutustumiskäynti Brummerin taloon

Helsinki-Seura tutustui Senaatintorin tuntumassa, Aleksanterinkatu 14, sijaitsevaan ns. Brummerin taloon, jossa on sijainnut Helsingin kaupunginjohtajan virka-asunto 1960-luvun alusta. Tällä hetkellä rakennus on tyhjillään, joskin kalustettu. Vierailu jatkoi sarjaa kaupungin rakennuksista, joille etsitään uutta kaupunkilaisia palvelevaa käyttöä. Opastetusta tutustumiskäynnistä ei seuralle ollut kuluja.

23.9. Jäsenvierailu Alvar Aallon kotimuseoon ja arkkitehtitoimistoon Munkkiniemessä

Yhdistyksen syysohjelma käynnistyi vierailulla arkkitehti Alvar Aallon vuonna 1936 valmistuneeseen kotitaloon sekä samassa kaupunginosassa sijaitsevaan toimistoon. Osallistujat tutustuivat kohteisiin kahdessa eri ryhmässä. Vierailun pituus oli yli kaksi tuntia. Seura kustansi puolet osallistujien pääsymaksujen hinnasta.

15.9. Ehrensvärd-museon uusi perusnäyttely

Yhdistyksen jäsenille tarjottiin mahdollisuus tutustua täysin uudistuneeseen Suomenlinnan Ehrensvärd-museon perusnäyttelyyn pian sen avaamisen jälkeen. Ehrensvärd-Seuran ylläpitämässä museossa oppaana toimi yksi museon kokeneimmista asiantuntijoista, Helsinki-Seuran entinen toiminnanjohtaja Magdalena af Hällström. Museovierailun lisäksi kuulimme myös Suomenlinnan telakasta ja Ehrensvärdin hautamuistomerkeistä. Seura kustansi museokäynnin jäsenistölle.

2.12 ja 7.12. Jäsenvierailu Joutsen-apteekkiin

Yhdistys järjesti kaksi jäsenvierailua Suomen viimeiseen alkuperäisessä asussaan toimivaan apteekkiin, jonka toiminta joudutaan byrokraattisista syistä lopettamaan. Yhdistys halusi varmistaa kaikkien halukkaiden mukaan pääsyn ja järjesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen apteekkiin kaksi vierailua. Lapinlahdenkadun ja Eerikinkadun kulmassa sijaitseva Joutsen-apteekki avasi ovensa vuonna 1912. Mahdollisesti museoksi muuttuvaa apteekkia esitteli apteekkari Bengt Mattila.

12.12. Syyskauden päättäjaiset

Helsinki-Seura järjesti kaksiosaisen syyskauden päätöstapahtuman, johon sisältyi ensin vierailu katajanokkalaisessa Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiön kotimuseossa. Museossa väki jaettiin kahteen ryhmään ja asiantuntevat oppaat esittelivät laajan kotimuseon. Tämän jälkeen siirryttiin vuonna 1917 toimintansa aloittaneeseen Bellevue-ravintolaan yhteislounaalle. Aterioinnin aikana kuultiin muun muassa puheenjohtajan kiitospuhe aktiiviselle jäsenistölle. Helsinki-Seura kustansi museovierailun, mutta jokainen maksoi itse oman ruokailunsa, zakuska-pöydän, ravintolassa.

LUENTOSARJAT

Perinteinen syksyn luontosarja 7.10.–11.11. 2015 Kansallisarkistossa

Suurelle yleisölle avoimen luontosarjan otsikkona oli vuonna 2015 *Nouse Helsinki! - Suunnitelmia ja rakennuspiirustuksia arkistojen kätköistä*. Sarja järjestettiin yhteistyössä Kansallisarkiston kanssa ja luennot pidettiin arkiston vanhassa tutkijasalissa. Luontosarjassa käsiteltiin Helsingin rakennussuunnittelua ja toteutuneita kohteita sekä esiteltiin runsaasti rakennuspiirustuksia.

Luennoitsijoina aiheineen olivat: professori Alpo Juntunen (Viapori ja Helsinki), FM Antti Aaltonen (Arkkitehtuurimuseon Helsinki-kokoelmat), FL Elina Standertskjöld (Nordean piirustuslahjoitus Arkkitehtuurimuseolle), ylitarkastaja Ville Kajanne (1800-luvun venäläiset sotilasarakennukset Helsingissä), professori Vilhelm Helander (Eliel Saarisen Helsinki-suunnitelmat) ja FL Kenth Sjöblom (Helsingin urheilurakentaminen).

Jokaista luentokertaa varten Kansallisarkisto kokosi viikon teeman mukaisen asiakirjanäyttelyn. Seuralla oli luentojen yhteydessä arkiston aulassa myös julkaisujen myyntipöytä.

SEURAN HELSINKI-KIRJASTO

Helsinki-Seuran toimistossa sijaitsee Helsinki-aiheinen kirjakokoelma, jonka järjestäminen päätettiin laittaa vireille vuonna 2015. Edellisen vuoden lopussa seura oli saanut Otavan kirjasaatiolta 1500 euroa harjoittelijan palkkaamiseksi kirjaston järjestämiseksi. Keväällä palkattiin korkeakouluharjoittelija kolmeksi kuukaudeksi luetteloimaan seuran kirjasto. Urakka saatiin päätökseen vuoden loppuun mennessä.

Harjoittelija luetteloi kirjaston kaikki niteet ja lajitteli ne teeman mukaisesti hyllyille. Helsinki-Seuran kirjastossa on 870 julkaisua lajiteltuina 36 aiheen mukaisesti. Tällä hetkellä kirjasto on käytettävissä erillisellä sopimuksella käsikirjastona seuran toimistolla. Kirjastossa pääasiassa Helsinki-aiheista tietokirjallisuutta, joiden mukana on myös harvinaisia kappaleita.

SÄÄNTÖUUDISTUS

Helsinki-Seura perustettiin yli 80 vuotta sitten, jolloin laadittiin myös sen ensimmäiset ja yhä voimassa olevat säännöt. Jo useamman vuoden aikana on törmätty vanhentuneiden sääntöjen epäkäytännöllisyyteen sekä niiden kömpelöksi muuttuneeseen ilmaisutyyliin. Johtokunta päätti käynnistää sääntömuutoksen, jonka ensivaiheessa muokattiin sääntöjä modernimpaan kieliasuun sekä muotoiltiin sisältöjä nykykäytäntöjä vastaaviksi.

Sääntöuudistuksesta tiedotettiin vuosikokouksessa huhtikuussa, jolloin esiteltiin niiden ensimmäinen versio. Ylimääräinen sääntömuutostokous pidettiin 30.11. info- ja näyttelytila Laiturissa, jossa jäsenistöllä oli mahdollista kommentoida sisältöä. Uudistetut säännöt hyväksyttiin ensimmäisen kerran kyseisessä kokouksessa. Uudistuksen toinen käsittely siirtyi vuoden 2016 vuosikokoukseen, jossa säännöt on tarkoitus lopullisesti hyväksyä.

VIESTINTÄ JA TIEDOTUS

Verkkosivu-uudistus

Helsinki-Seuralla on ollut käytössään viisi vuotta omat kotisivut osoitteessa www.helsinkiseura.fi. Sivujen modernisoimiseksi ja selkeyttämiseksi yhdistys palkkasi ulkopuolisen toimijan uudistuksen tekoon. Verkkosivujen sisältö päivitettiin kokonaan tekstin ja kuvien osalta. Lisäksi sivuille ideoitiin uudenlaista kaupunkilaisten Helsinki-tietoutta lisäävää sisältöä sekä aiheita keskustelun herättämiseksi. Uudet sivut haluttiin selkeiksi ja helpoiksi käyttää. Lisäksi yhdistyksen kustannustoiminta on taloudellisesti ollut viime vuosina tappiollista, joten yhdistyksen on täytyntä pohtia uudenlaisia mahdollisuuksia tuottaa uutta tietoa pääkaupungista myös sähköisessä muodossa. Jäsenistöä on myös pyydetty mukaan kommentoimaan uudistuksen tuloksia.

Facebook

Seuralla on ollut Facebook-sivusto syksystä 2009. Facebook-ryhmässä oli vuoden lopulla 380 jäsentä.

Muuta

Seuran julkaisuja on voinut ostaa yleisötilaisuuksissa ja seuran verkkosivujen kautta.

JÄSENET

Seurassa oli kertomusvuoden päättyessä 484 jäsentä. (vuonna 2014 oli 476), joista 21 on vakinaista jäsentä ja viisi kunniajäsentä. Nuorisojärjestönä seuraan kuului Eteläsuomalainen Osakunta

Jäsenmaksun suuruus oli 20 € vuosijäseniltä, 200 € yhteisöjäseniltä ja 20 € nuorisojärjestöiltä sekä 340 € vakinaisilta jäseniltä kertaluontoisesti. Verkkosivustolla on jäseneksi liittymislomake. Uusille jäsenille annettiin liittymislahjaksi seuran julkaisu: Sakari Topeliuksen Sydän on hyvä – kirja.

HALLINTO

Vuosikokous

Seuran sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 16.4. Kaupunkisuunnitteluvirastossa. Kokouksen puheenjohtajana toimi kunniajäsen Kauno G. Honkanen. Kokoukseen osallistui 12 henkeä. Vuosikokouksesitelmän *Minun Helsinkini* piti apulaiskaupunginjohtaja Anni Sinnemäki.

Valtuuskunta

Seuran valtuuskuntaan kuuluu 24 jäsentä, joista vuosittain kolmannes on erovuorossa.

Valtuuskuntaan kuuluivat vuonna 2015 seuraavat henkilöt:

Erovuorossa vuonna 2016: filosofian maisteri Pauli Kruhse, dosentti Mikko-Olavi Seppälä, valtiotieteiden kandidaatti Matti Nukari, filosofian tohtori Alexandra Ramsay, filosofian tohtori Marja-Liisa Rönkkö, arkkitehti Kaija Santaholma, arkkitehti Yrjö Sormunen ja toimitusjohtaja Risto Välttilä.

Erovuorossa vuonna 2017: lääketieteen lisensiaatti Pia Fagerudd, filosofian maisteri Jaana af Hällström, professori Marjaana Niemi, taiteilija Witold Forstén, valtiotieteiden kandidaatti Maunu Harmo, arkkitehti Pia Ilonen, valtiotieteiden maisteri Arja Kosonen, filosofian maisteri Margareta Muthreich.

Erovuorossa vuonna 2018: arkkitehti Stephan Horn, diplomi-insinööri Liisa Larjamo, dosentti Anja Kervanto Nevanlinna, professori Henrik Meinander, pääjohtaja Jussi Nuorteva, arkkitehti Liisa Tarjanne, erikoistutkija Lauri Tykkyläinen ja arkkitehti Ann-Marie Wangel.

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi Anja Kervanto Nevanlinna ja varapuheenjohtajana Maunu Harmo. Valtuuskunnan sihteerinä toimi Katja Tikka. Valtuuskunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa, kerran syys- ja kerran kevätkaudella. Kevätkokous järjestettiin 30.3. Helsingin kaupunginmuseossa, jossa esitelmän piti museonjohtaja Tiina Merisalo. Syyskokous pidettiin 27.10. Info- Ja näyttelytila Laiturissa.

Johtokunta ja virkailijat

Seuran johtokunnan jäseninä ovat kertomusvuonna toimineet erikoistutkija Martti Helminen (puheenjohtaja), museolehtori Sauli Seppälä (varapuheenjohtaja), amanuenssi Antti Aaltonen, arkkitehti Jukka Kosonen, filosofian maisteri Elina Maaniitty, sosiaaliohjaaja Oki Laakso ja Margit Karjala. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 10 kertaa.

Seuran sihteerinä ja toiminnanjohtajana on toiminut FM Katja Tikka.

Toimikunnat

Tehostaakseen toimintaansa Helsinki-Seura kokoontui 16.9. valtuuskunnan ja johtokunnan jäsenten kesken syystapaamiseen *Helsinki-Seura tänään ja huomenna*. Tapaamisessa suunniteltiin alustavasti Suomen juhluvuoden 2017 näkyvyyttä seuran toiminnassa, tulevia luentosarjoja ja kannanottoja.

Todettiin seuran tarvitsevan aiheen mukaisia toimikuntia, jotta pystyttäisiin tehokkaammin näkymään kaupunkilaisten arjessa. Perustettiin kolme toimikuntaa:

- a) Elokvatoimikunta, joka pohtii mahdollisuuksia vanhojen Helsinki-aiheisten elokuvien esittämiseen ja niiden yhteydessä pidettävien esitelmien järjestämiseksi. Toimikunnassa on kuusi virallista jäsentä.
- b) Julkaisu- ja verkkosivutoimikunta, joka suunnittelee uutta sisältöä verkkosivuille sekä työstää mahdollisen kuvaseinäkalenterin historiallisista aiheista. Jäseniä on kolme.
- c) Kaupungin kehitystä seuraava toimikunta, jonka tehtävänä oin seurata aktiivisesti Helsingin uusia hankkeita ja kaupunkikehitystä sekä laatia niistä mahdollisia kannanottoja. Jäseniä toimikunnassa on neljä.

Kirjanpito

Seuran kirjanpitäjänä on toiminut Sami Ketomäki, Link Consulting Oy:stä.

Toiminnantarkastaja

Seuran toiminnantarkastajana on kertomusvuonna toiminut Mira Lindfors ja varatoiminnantarkastajina Magdalena af Hällström

Talous ja toimitilat

Helsinki-Seura sai kertomusvuonna Helsingin kaupungilta toiminta-avustusta 18 500 euroa. Seuran talous ilmenee erillisestä tilinpäätöksestä, jonka tulos on 0,00 euroa.

Seuralla on toimisto, kirjasto ja kirjavarasto osoitteessa Runeberginkatu 6b B 20.

Helsingissä, helmikuun 11. päivänä 2016

Martti Helminen
puheenjohtaja

Sauli Seppälä
varapuheenjohtaja

Katja Tikka
toiminnanjohtaja